

Brusel 3. července 2026
(OR. en)

11119/26

ECOFIN 909
UEM 313
SOC 438
EMPL 240
COMPET 853
ENV 829
EDUC 295
ENER 451
JAI 889
GENDER 126
JEUN 169
SAN 527
ECB
EIB

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	DOPORUČENÍ RADY k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Irska

Delegace naleznou v příloze výše uvedený návrh doporučení Rady ve znění revidovaném a dohodnutém několika výbory Rady a finalizovaném Hospodářským a finančním výborem na základě návrhu Komise COM(2026) 207 final.

DOPORUČENÍ RADY

k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Irska

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97¹, a zejména na čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 (Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení (EU) 2024/1263 stanoví cíle rámce správy ekonomických záležitostí, jehož účelem je podporovat zdravé a udržitelné veřejné finance, udržitelný a inkluzivní růst a odolnost prostřednictvím reformy a investic a bránit nadměrným schodkům veřejných financí. Nařízení stanoví, že Rada a Komise vykonávají mnohostranný dohled v rámci evropského semestru v souladu s cíli a požadavky stanovenými ve Smlouvě o fungování Evropské unie (SFEU). Evropský semestr zahrnuje zejména definování doporučení pro jednotlivé země a dohled nad jejich prováděním.
- (2) Dne 25. listopadu 2025 Komise přijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Irska na rok 2026. Téhož dne Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 přijala zprávu mechanismu varování 2026, v níž není Irsko uvedeno jako jeden z členských států, u nichž je třeba provést hloubkový přezkum. Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, doporučení pro doporučení Rady o lidském kapitálu v Evropské unii a návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2026, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Rada přijala doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny² dne 21. dubna 2026 a společnou zprávu o zaměstnanosti a doporučení o lidském kapitálu dne 9. března 2026.
- (3) Dne 29. ledna 2025 zveřejnila Komise Kompas konkurenceschopnosti, strategický rámec, jehož cílem je posílit globální konkurenceschopnost Unie v příštích pěti letech. Za klíčové pilíře udržitelného hospodářského růstu označuje tři transformační požadavky týkající se inovací, dekarbonizace a konkurenceschopnosti a také bezpečnost. Kompas konkurenceschopnosti se od svého zveřejnění promítá do činností v rámci evropského semestru, čímž se zajišťuje, aby hospodářské politiky členských států byly v souladu se strategickými cíli EU a při správě ekonomických záležitostí byl uplatňován jednotný přístup, který podporuje udržitelný růst, inovace a odolnost v celé Unii.

² Úř. věst. C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) I v roce 2026 probíhá evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik souběžně s prováděním Nástroje pro oživení a odolnost, jež je nyní ve své závěrečné fázi³. Plány pro oživení a odolnost měly spolu s financováním z politiky soudržnosti zásadní význam pro plnění politických priorit v rámci evropského semestru, neboť měly za úkol účinně řešit všechny nebo významnou část výzev identifikovaných v příslušných doporučeních pro jednotlivé země vydaných v nedávných cyklech, a programy financované z evropské politiky soudržnosti musely k doporučením pro jednotlivé země přihlížet. Vzhledem k tomu, že doba platnosti Nástroje pro oživení a odolnost se blíží ke konci, je nezbytné reformy a investice podporované a prováděné v jeho rámci udržet a stavět na nich, zejména pokud jde o reformy a investice, které přispívají k řešení výzev uvedených v doporučeních pro jednotlivé země.
- (5) Dne 3. června 2026 Komise zveřejnila zprávu o Irsku pro rok 2026. Posoudila pokrok, který Irsko učinilo při plnění doporučení z roku 2025, a zhodnotila, jak provádí svůj plán pro oživení a odolnost. Na základě této analýzy identifikovala nejnaléhavější výzvy, kterým tato země čelí. Posoudila rovněž pokrok Irska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby a sociálního vyloučení, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Dne 10. března 2026 přijala Rada na základě posouzení a doporučení Komise doporučení, kterým schválila národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Irska z ledna 2026⁴. Plán předložený podle čl. 15 odst. 2 nařízení (EU) 2024/1263 se vztahuje na období od roku 2026 do roku 2030 a stanoví rozpočtové omezení v podobě maximálního tempa růstu čistých výdajů během pěti let. Rada doporučila následující maximální tempo růstu čistých výdajů: 6,6 % v roce 2026, 6,0 % v roce 2027, 7,6 % v roce 2028, 6,7 % v roce 2029 a 6,4 % v roce 2030, což odpovídá maximálnímu kumulativnímu tempu růstu počítanému vůči základnímu roku 2024 ve výši 16,5 % v roce 2026, 23,5 % v roce 2027, 32,9 % v roce 2028, 41,7 % v roce 2029 a 50,9 % v roce 2030. Tímto doporučením bylo nahrazeno doporučení ze dne 21. ledna 2025⁵. Maximální tempa růstu čistých výdajů stanovená v uvedeném dokumentu pro rok 2025, a to 5,1 % ročně a 15,4 % kumulativně vůči základnímu roku 2023, však jsou i nadále relevantní pro posouzení souladu až do roku 2025 včetně.
- (7) Útočná válka Ruska proti Ukrajině a její důsledky představují pro Evropskou unii existenční výzvu. Komise vyzvala členské státy, aby zažádaly o aktivaci národní únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu koordinovaným způsobem s cílem podpořit úsilí EU o rychlé a výrazné navýšení výdajů na obranu⁶, a Evropská rada na svém zasedání dne 6. března 2025 tento návrh uvítala. Členské státy mohou stále požádat o aktivaci národní únikové doložky kdykoli do roku 2028, pokud splňují kritéria stanovená v článku 26 nařízení (EU) 2024/1263.

⁴ Doporučení Rady ze dne 10. března 2026, kterým se schvaluje národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Irska (Úř. věst. C, C/2026/1812, 20.3.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1812/oj>).

⁵ Doporučení Rady ze dne 21. ledna 2025, kterým se schvaluje národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Irska (Úř. věst. C, C/2025/667, 10.2.2025, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/667/oj>).

⁶ Sdělení Komise „Accommodating increased defence expenditure within the Stability and Growth Pact“ (Zohlednění zvýšených výdajů na obranu v rámci Paktu o stabilitě a růstu), Brusel, 19. března 2025, C(2025) 2000 final.

- (8) Dne 30. dubna 2026 předložilo Irsko svou letošní roční zprávu o pokroku⁷, pokud jde o dodržování doporučeného maximálního tempa růstu čistých výdajů a realizaci reforem a investic reagujících na hlavní výzvy vymezené v jemu určených doporučeních v rámci evropského semestru. Roční zpráva o pokroku rovněž zohledňuje zprávy, které Irsko dvakrát za rok podává o pokroku dosaženém při provádění plánu pro oživení a odolnost v souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241.
- (9) Růst reálného HDP v roce 2025 činil 12,3 % a inflace měřená HISC činila 2,1 %. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá pokles reálného HDP v roce 2026 o 1,2 % a v roce 2027 růst o 3,4 % a inflaci měřenou HISC v roce 2026 na úrovni 3,5 % a v roce 2027 na úrovni 2,6 %.
- (10) Na základě údajů poskytnutých Eurostatem⁸ se přebytek veřejných financí Irska snížil ze 4,1 % HDP v roce 2024 na 1,8 % HDP v roce 2025. Snížení přebytku v roce 2025 odráží především neexistenci vysokých jednorázových příjmů zaznamenaných v roce 2024. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky, že v roce 2026 bude přebytek veřejných financí činit 1,4 % HDP a v roce 2027 pak 1,2 % HDP. Snížení přebytku v letech 2026 a 2027 odráží především zmírnění růstu příjmů a výrazné předpokládané zvýšení výdajů na platy ve veřejném sektoru, sociální dávky a veřejné investice.

⁷ Roční zprávy o pokroku z roku 2026 jsou dostupné na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_cs.

⁸ Eurostat – Euro Indicators, 22. dubna 2026.

- (11) Na základě odhadů Komise byla orientace fiskální politiky⁹, která zahrnuje výdaje financované z vnitrostátních zdrojů i z prostředků EU, v roce 2025 víceméně neutrální. Předpokládá se, že víceméně neutrální zůstane i v letech 2026 i 2027.
- (12) Na základě údajů poskytnutých Eurostatem¹⁰ se veřejný dluh Irska snížil ze 38,3 % HDP na konci roku 2024 na 32,9 % HDP na konci roku 2025. Pokles míry zadlužení v roce 2025 odráží především silný reálný růst ekonomiky a dosažený rozpočtový přebytek. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá, že na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky se poměr dluhu k HDP do konce roku 2026 sníží na 32,4 % a do konce roku 2027 dále na 31,6 %.
- (13) Podle prognózy Komise z jara 2026 činily v roce 2025 celkové veřejné výdaje na obranu v Irsku 0,2 % HDP a předpokládá se, že v roce 2026 budou na stejné úrovni.

⁹ Nastavení fiskální politiky je definováno jako měřítko roční změny základního stavu veřejných rozpočtů. Jeho cílem je posoudit ekonomický impuls plynoucí z fiskálních politik, a to jak z těch, které jsou financovány z vnitrostátních zdrojů, tak z těch, které jsou financovány z rozpočtu EU. Nastavení fiskální politiky se měří jako rozdíl mezi i) střednědobým potenciálním růstem a ii) změnou primárních výdajů očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) z Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie.

¹⁰ Eurostat – Euro Indicators, 22. dubna 2026.

- (14) Unie nadále čelí riziku narušení dodávek energie a zvýšené volatility cen, což je dále umocněno geopolitickým napětím, jež má dopad na světové trhy s ropou a zemním plynem. Zkušenosti z energetické krize v letech 2022–2023 ukázaly, že rozsáhlá a necílená opatření s sebou nesou velké fiskální náklady a jsou sociálně a ekonomicky neefektivní. Od vypuknutí války na Blízkém východě v únoru 2026 přijalo Irsko opatření fiskální politiky ke zmírnění dopadu vysokých cen energií na domácnosti a podniky¹¹. Patří mezi ně necílené snížení spotřebních daní a odvodu Národní agentury pro ropné rezervy do července 2026, odklad zvýšení uhlíkové daně do října 2026, cílené dotace pro odvětví dopravy do května 2026 a pro odvětví zemědělství do července 2026 a cílené sociální transfery domácnostem s nízkými příjmy v dubnu 2026. Podle prognózy Komise z jara 2026 se předpokládá, že fiskální náklady na tato opatření budou v roce 2026 činit 0,1 % HDP. Pokud by tato opatření zůstala v platnosti do konce roku 2026, činily by v roce 2026 jejich fiskální náklady podle odhadů Komise 0,3 % HDP.
- (15) Podle výpočtů Komise dosáhlo tempo růstu čistých výdajů v Irsku v roce 2025 výše 6,7 % a za roky 2024 a 2025 kumulativně 15 %. Růst čistých výdajů v roce 2025 je vyšší než maximální tempo růstu doporučené Radou v lednu 2025, přičemž odpovídá odchylce mírně nad 0,3 % HDP v ročním vyjádření. Vezmou-li se v úvahu roky 2024 a 2025 dohromady, je kumulativní tempo růstu čistých výdajů nižší než doporučená maximální hodnota. Zároveň, jak bylo uvedeno, byla rozpočtová pozice za rok 2025 přebytková a veřejný dluh byl nižší než 60 % HDP.

¹¹ Situace ke dni uzávěrky prognózy Komise z jara 2026 (4. května 2026).

- (16) Podle výpočtů Komise se předpokládá, že tempo růstu čistých výdajů v Irsku dosáhne v roce 2026 výše 6,1 % a za roky 2025 a 2026 kumulativně 13,2 %. Předpokládaný růst čistých výdajů v roce 2026 je nižší než maximální tempo růstu doporučené Radou v březnu 2026. Vezmou-li se v úvahu roky 2025 a 2026 dohromady, je předpokládané kumulativní tempo růstu čistých výdajů rovněž nižší než doporučená maximální hodnota.
- (17) Riziko pro stabilitu veřejných financí představuje i nadále závislost irských veřejných příjmů na zdanění příjmů právnických osob v případě nadnárodních společností v zahraničním vlastnictví. Mimořádně vysoké výnosy z daně z příjmů právnických osob pocházejí od relativně malého počtu velkých společností z farmaceutického odvětví a odvětví informačních a komunikačních technologií a odhaduje se, že podstatná část těchto výnosů je neočekávaná, tj. převyšuje úroveň, kterou lze vysvětlit domácí hospodářskou činností. Výnosy z daně z příjmů právnických osob by proto mohly být silně ovlivněny mezinárodním vývojem, například změnami v globálním obchodním a daňovém prostředí. Rizika spojená s daní z příjmů právnických osob jsou umocněna vzájemnou provázaností mezi základem daně z příjmů právnických osob a základem daně z příjmů fyzických osob, neboť nadnárodní společnosti v zahraničním vlastnictví významně přispívají rovněž k výdělkům z pracovní činnosti a následně k výnosům z daně z příjmů fyzických osob. S cílem zmírnit fiskální rizika směřuje Irsko část svých neočekávaných příjmů do Fondu budoucnosti Irska (Future Ireland Fund) a Fondu pro infrastrukturu, klima a přírodu (Infrastructure, Climate and Nature Fund), aby si vytvořilo fiskální rezervy. Většina zbývajících neočekávaných příjmů však má být v souladu se střednědobým fiskálně-strukturálním plánem Irska vynaložena na výdaje. Za účelem snížení závislosti rozpočtu na potenciálně přechodných příjmech by Irsku prospěla diverzifikace zdrojů rozpočtových příjmů.

- (18) Přetrvávají dlouhodobá rizika fiskální udržitelnosti ve zdravotnictví. Výdaje na zdravotnictví v Irsku patří i nadále k nejvyšším v EU, a to navzdory relativně mladé a zdravé populaci. Strukturální nedostatky, jako je velká závislost systému na nákladné nemocniční péči a omezená dostupnost primární péče, představují riziko pro fiskální udržitelnost. To ještě zhoršuje rostoucí tlak poptávky ze strany stárnoucího obyvatelstva. Irsko zavádí opatření k omezení nákladů ve zdravotnictví prostřednictvím pracovní skupiny pro produktivitu a úspory; většina výsledků však zatím není trvalá a v roce 2025 nezabránila překročení rozpočtu ve zdravotnictví. Mimoto je třeba přijmout politická opatření k urychlení přechodu na dostupnost všeobecné primární péče a zároveň řešit omezení v oblasti infrastruktury a nedostatek lékařů. Irsko provádí reformy zaměřené na decentralizaci poskytování zdravotní péče, nicméně pokrok při rozšiřování nároku na zdravotní péči a zlepšování celkové dostupnosti veřejné primární péče je omezený.
- (19) Aby byla zajištěna široká podpora pro úspěšné provádění unijních nástrojů financování, jakož i v kontextu evropského semestru, je i nadále nezbytné zapojovat do procesu místní a regionální orgány, sociální partnery, občanskou společnost a další příslušné zainteresované strany, a to systematicky, smysluplně a včas.

- (20) V porovnání s průměrem celé EU probíhá v Irsku provádění programů politiky soudržnosti rychleji jak z hlediska výběru projektů, tak z hlediska vyplacení prostředků – toto se týká podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Fondu pro spravedlivou transformaci (FST) a Evropského sociálního fondu plus (ESF+). Je důležité tuto dynamiku zachovat a zároveň maximalizovat dopad investic v praxi. Irsko již v rámci svých programů politiky soudržnosti přijímá opatření na podporu konkurenceschopnosti a růstu. Zároveň je třeba, aby Irsko urychlilo provádění Fondu pro spravedlivou transformaci, neboť prostředky mají být vyplaceny do konce roku 2026. Je nezbytné zajistit, aby byly nové investice, které Irsko uvádí ve svém přezkumu fondů politiky soudržnosti v polovině období, zejména ty, které souvisejí s pěti prioritami stanovenými v nařízení o přezkumu v polovině období¹², realizovány rychle a účinně.
- (21) Irsko čelí řadě výzev souvisejících s produktivitou domácího hospodářství, financováním rozvoje podniků, omezenými přímými retailovými investicemi, závislostí na fosilních palivech, rostoucí poptávkou ze strany velkých odběratelů energie, energetickou infrastrukturou, energetickou účinností, udržitelnou veřejnou dopravou a dostupností infrastruktury pro elektrické dobíjení. Irsko se rovněž potýká s problémy souvisejícími se zaváděním udržitelných zemědělských postupů, nedostatky ovlivňujícími kvalitu vody, úniky vody a čištění odpadních vod a omezeným pokrokem v oblasti ukazatelů oběhovosti k zachování hodnoty materiálů v domácí ekonomice. Irsko se v neposlední řadě potýká s problémy souvisejícími s bezdomovectvím a cenově dostupným a sociálním bydlením, s omezenou kapacitou místních orgánů při realizaci projektů v oblasti bydlení a v odvětví bytové výstavby, jakož i s trhem práce a sociálním začleňováním osob se zdravotním postižením a rodičů samoživitelů.

¹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/1914 ze dne 18. září 2025, kterým se mění nařízení (EU) 2021/1058 a (EU) 2021/1056, pokud jde o zvláštní opatření k řešení strategických výzev v souvislosti s přezkumem v polovině období.

- (22) Za vysokou produktivitou Irska stojí především zahraniční nadnárodní společnosti, zatímco produktivita domácích firem – většinou malých a středních podniků – zaostává za zahraničními nadnárodními společnostmi i za srovnatelnými podniky v EU. Posílení domácí inovační kapacity je zásadní pro vybudování vyváženější a odolnější ekonomiky, což je obzvláště důležité ve vyvíjejícím se globálním prostředí. Veřejné výdaje na výzkum a vývoj v Irsku jsou jedny z nejnižších v EU, představují pouze 0,2 % HDP (0,4 % HND*¹³) a soukromý výzkum a vývoj je vysoce koncentrovaný v podnicích v zahraničním vlastnictví, přičemž domácí malé a střední podniky investují málo. Hlavním nástrojem veřejné podpory soukromého výzkumu a vývoje v Irsku zůstávají daňové úlevy. Ačkoli jsou důležitým nástrojem, potřeby irských malých a středních podniků by lépe řešilo více přímého financování výzkumu a inovací. Revidovaný národní rozvojový plán a nedávno zveřejněný akční plán pro konkurenceschopnost a produktivitu počítají s větším objemem finančních prostředků a podporou soukromého i veřejného výzkumu, vývoje a inovací. Pro posílení domácí inovační kapacity Irska je však zásadní úplné a včasné provedení spolu s trvalým zvyšováním investic.
- (23) Přestože jsou investice rizikového kapitálu v podstatě v souladu s průměrem EU, irské fondy rizikového kapitálu jsou ve srovnání s evropskými protějšky obvykle menší, což přispívá k menším objemům obchodů a ke značnému nedostatku kapitálového financování pro irské firmy, které chtějí rozšířit svou činnost. Řešení této mezery ve financování scaleupů je zásadní, aby se zabránilo přesunu rychle rostoucích podniků a posílil se domácí růst. Zatímco státem podporované iniciativy zaznamenaly určitý úspěch při mobilizaci investic pro startupy a scaleupy, kapitálové financování ze strany institucionálních investorů je omezené. Podpora účasti institucionálních investorů, zejména penzijních fondů, na rizikovém kapitálu a soukromém kapitálu může mobilizovat část kapitálu a pomoci zvýšit investice do inovativních společností a podpořit rozšiřování podniků.

¹³ Modifikovaný hrubý národní důchod (HND*) nezahrnuje dopady globalizace a odráží příjmovou úroveň obyvatel Irska přesněji než HDP.

- (24) Irsko má jednu z nejnižších úrovní přímé účasti retailových investorů na kapitálových trzích v rámci EU. To je do značné míry způsobeno výraznou preferencí tradičních nástrojů spoření, jako jsou bankovní vklady, pojistné produkty a penzijní aktiva. Investice navíc brzdí daňové úlevy a neexistence specializovaného spořicího a investičního účtu. V poslední době se zintenzivňuje politické úsilí o podporu větší účasti domácností na kapitálových trzích. Usnadněním vyšších přímých retailových investic mohou domácnosti rozšířit své investiční příležitosti a jejich úspory mohou být nasměrovány do produktivních investic, což v konečném důsledku podpoří růst a inovace.
- (25) Závislost na fosilních palivech zůstává značná. Irsko se zavázalo k dosažení ambiciózních cílů v oblasti snižování emisí, stanovilo uhlíkové rozpočty a odvětvové emisní stropy, přičemž pro jednotlivá odvětví stanovilo jasné postupy snižování emisí. Toho má být dosaženo zejména podstatně větším využíváním obnovitelných zdrojů energie. Podíl obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie se sice zvýšil, Irsko však nesměruje k dosažení vnitrostátního cíle týkajícího se 51% snížení emisí v roce 2030 ve srovnání s úrovněmi z roku 2018. Fosilní paliva mají stále největší podíl na skladbě zdrojů energie, přičemž zemní plyn v roce 2024 představoval přibližně třetinu celkových dodávek energie, z nichž velká většina je dovážena. Proto je v Irsku nutné více využívat potenciál obnovitelných zdrojů energie. Jejich větší využívání by usnadnilo zavedení zjednodušeného rámce pro plánování a povolování, jako jsou prvky definované ve směrnici RED III. Uhlíková daň podporuje dekarbonizaci v celé ekonomice a dává jasný cenový signál znečišťovatelům, tyto cenové signály však narušuje existence necílených a trvalých dotací na fosilní paliva. Je proto třeba přijmout další politická opatření, která by dále podpořila snižování závislosti na fosilních palivech.

- (26) Překážkou pro splnění cílů v oblasti klimatu jsou velké nenaplněné investiční potřeby v oblasti elektrizační soustavy. Kombinace vyšší domácí poptávky po elektřině a začlenění rostoucího podílu výroby elektřiny z proměnlivých obnovitelných zdrojů prohlubuje potřebu zlepšit energetickou infrastrukturu, zejména v oblasti přenosu, distribuce a ukládání energie. Rostoucí míra omezování výroby a kapacitní omezení sítě způsobené nedostatkem volné kapacity omezují tok elektřiny z obnovitelných zdrojů, což vede ke zvyšování emisí a růstu cen elektřiny. To vyžaduje modernizovanou a rozšířenou síťovou infrastrukturu a zvýšené úsilí o zlepšení flexibility elektrizační soustavy, která není založena na fosilních palivech, s cílem účinně zajišťovat přenos energie z míst výroby do center poptávky. Ačkoli na rozšíření a modernizaci sítě byly vyčleněny značné finanční prostředky, investice je třeba ještě provést. Instalace inteligentních měřičů dosáhla významného milníku, přičemž přibližně 80 % domácností má nyní přístup k údajům o spotřebě v reálném čase, je však třeba zlepšit dostupnost těchto údajů a dále motivovat spotřebitele k aktivní účasti na trhu s flexibilitou, a to i prostřednictvím opatření na straně poptávky.

- (27) Emise v odvětví stavebnictví v roce 2024 vzrostly o 4,9 %, částečně v důsledku energeticky náročného fondu budov a závislosti na vytápění prostor a ohřevu vody fosilními palivy, což podtrhuje potřebu dekarbonizace poptávky po energii. Přestože se tempo modernizace meziročně zvýšilo, stále není dostatečné k dosažení cílů stanovených ve strategii modernizace. Další podpora na modernizaci soukromých obydlí by mohla být také cílená a zaměřena na nájemníky, sociální bydlení nebo domy s více bytovými jednotkami nebo na budovy s nejhoršími výsledky. Další úsilí o využití potenciálu dálkového vytápění by rovněž umožnilo nákladově efektivní dekarbonizaci vytápění. Veřejné budovy se na spotřebě energie v nebytových prostorách podílejí významnou měrou, bylo však vyvinuto úsilí o zlepšení jejich energetické účinnosti, zejména prostřednictvím řady pilotních projektů ve veřejném sektoru. Předběžná zjištění ukazují významný pokrok a zlepšení v oblasti energetické účinnosti i celkového snížení emisí. K dosažení cílů pro rok 2030 je proto důležité využívat zkušenosti získané v rámci pilotních projektů modernizace ve veřejném sektoru.

- (28) Velcí odběratelé energie mají i nadále významný podíl na poptávce po energii. Měřená spotřeba elektřiny datových center se v letech 2023 a 2024 zvýšila a představovala pětinu irských dodávek elektřiny. Odhaduje se, že s dalším rozvojem odvětví by se tento údaj mohl zvýšit. Irská komise pro regulaci veřejných služeb vydala v prosinci 2025 konečnou podobu zásad pro připojení nových datových center k elektrizační soustavě. Za tímto účelem musí datová centra zajistit regulovatelnou místní či lokální výrobu nebo ukládání energie, a to ve výši své maximální dovozní kapacity. Mimoto musí být 80 % jejich roční poptávky pokryto novými, dodatečnými projekty v oblasti obnovitelných zdrojů energie v Irsku, a to během šestiletého období realizace. Přestože se jedná o důležitý krok, je třeba se i tak zabývat rizikem ustrnutí na fosilních palivech. Zbývající část roční poptávky by mohla být pokryta výrobou energie z fosilních paliv, což by působilo proti dekarbonizaci energetického systému. Období provádění v délce šesti let by navíc mohlo v krátkodobém horizontu přispět k výraznému zvýšení výroby energie z fosilních paliv, což by ohrozilo cíl týkající se snížení emisí do roku 2030. Další zajištění toho, aby územní plánování velkých spotřebitelů energie bylo propojeno s dostupností obnovitelných zdrojů energie a omezeními sítě, zejména prostřednictvím provádění opatření uvedených ve strategii LEAP (Large Energy-User Action Plan (akční plán pro velké spotřebitele energie)), by přispělo k omezení některých problémů spojených s dodatečným připojením.

- (29) V Irsku vyžaduje zlepšení udržitelnosti mobility další investice do integrovanější sítě veřejné dopravy, jelikož to by mohlo zvýšit průjezdnost měst, zlepšit mobilitu pracovní síly a podpořit udržitelný růst. Lepší propojení mezi venkovskými a městskými oblastmi by snížilo závislost na automobilové dopravě, zlepšilo přístup ke službám ve venkovských oblastech, umožnilo by hospodářský rozvoj podporující začlenění a zároveň by zajistilo, že všechny regiony budou mít prospěch z přechodu na nízkouhlíkové hospodářství. Pro dostupnost a dekarbonizaci má zásadní význam další železniční doprava s nulovými emisemi. V souvislosti s výzvou související s dekarbonizací silniční dopravy se Irsko vybízí, aby urychlilo zavádění elektrické dobíjecí infrastruktury pro osobní i nákladní automobily. To by také pomohlo zvýšit rozšíření elektromobilů. Hustota dobíjecí infrastruktury je stále omezená, a to i ve venkovských oblastech. Navíc přetrvávají značné nedostatky v dobíjecí infrastruktuře podél silniční sítě TEN-T ve srovnání s cíli pro rok 2030 stanovenými v nařízení o infrastruktuře pro alternativní paliva.
- (30) Irsko čelí výzvám v souvislosti s přechodem k udržitelnějšímu zemědělskému odvětví. Emise skleníkových plynů v tomto odvětví by se mohly dále snížit, aby se zajistilo splnění vnitrostátních cílů i cílů EU. Ačkoli akční plán v oblasti klimatu stanovil cíl snížit do roku 2030 emise o 25 %, předběžné údaje naznačují, že od roku 2018 se emise snížily jen nepatrně, takže je zde prostor pro další politická opatření. Kromě toho by se mohly dále řešit úniky živin ze zemědělství, které ovlivňují kvalitu vodních útvarů. Podle údajů irské Agentury pro ochranu životního prostředí byla v posledním kole posuzování pro období 2019–2024 přibližně polovina povrchových vod v nevyhovujícím ekologickém stavu. Přestože byla přijata důležitá opatření k řešení těchto problémů, vypracování dalších politik a postupů by mohlo pomoci současně snížit emise skleníkových plynů i ztráty živin.

- (31) Aktualizace národního rozvojového plánu počítá s významnými investicemi do vodohospodářské infrastruktury. Klíčové je zajistit včasné provedení a účinnou realizaci s cílem řešit přetrvávající strukturální nedostatky. Čištění odpadních vod se nadále potýká s problémy v oblasti spolehlivosti a environmentální výkonnosti, jelikož stárnoucí infrastruktura a omezená kapacita čištění brání pokroku při plnění norem. Navzdory zlepšením zůstává míra úniků jednou z nejvyšších v EU, což ukazuje na potřebu ambicióznějšího úsilí. Toto odvětví dále ohrožuje demografický růst, meziodvětvové rozvojové potřeby a tlaky související se změnou klimatu. Očekává se, že probíhající infrastrukturní projekty přispějí k pokroku, jejich realizace má však zásadní význam pro to, aby se dostupnost finančních prostředků proměnila v hmatatelné zlepšení. Navzdory jasnému právnímu rámci navíc dosud nepokročilo provádění ekonomických opatření v případě nadměrného využívání vody. Pokud by bylo zajištěno, že budou provedena opatření s cílem omezit nadměrnou spotřebu vody, motivovalo by to k jejímu efektivnějšímu využívání a podpořilo by to stabilní a odolné poskytování vodohospodářských služeb.

- (32) Irsko sice zavedlo rámec politiky oběhového hospodářství, pokrok při dosahování oběhového hospodářství je však omezený a z velké části se omezuje na nižší úroveň hierarchie nakládání s odpady, což zdůrazňuje potřebu ambicióznějších a celosystémových opatření. Míra využívání oběhového materiálu i míra recyklace komunálního odpadu jsou pod průměrem EU. Recyklace obalů rovněž nesměruje k dosažení cílů EU pro rok 2025. Produkce odpadů celkově roste, jejich zpracování se však stále zaměřuje na odstraňování a energetické využití, jako je spalování a skládkování, přičemž značná část zpracování probíhá v zahraničí. Podobně je tomu i u stavebního a demoličního odpadu, největšího irského toku odpadu, který se za posledních deset let zdvojnásobil. V rámci národního rozvojového plánu je na programy související s oběhovým hospodářstvím přiděleno až 600 milionů EUR a byl stanoven vnitrostátní cíl zvýšit míru využívání oběhového materiálu, výrazný pokrok však bude záviset na větších politických ambicích, vyšších investicích, zejména do domácích recyklačních kapacit, a meziodvětvovém provádění, kdy se bude nutné zaměřit i na stavební a demoliční odpad. Vývoj nových ekonomických nástrojů a posílení stávajících, avšak omezených opatření by mohlo pomoci dále posunout pobídky v hierarchii nakládání s odpady.
- (33) S ohledem na klíčovou úlohu lidského kapitálu při zvyšování konkurenceschopnosti a strategické autonomie Unie doporučila Rada v roce 2026 členským státům, aby přijaly opatření, jimiž by se urychleně řešily s lidským kapitálem související strukturální problémy v oblasti dovedností, vzdělávání a odborné přípravy, protože brzdí konkurenceschopnost. K provádění doporučení Rady o lidském kapitálu v Unii mohou letošní doporučení pro Irsko přispět.

- (34) Větší nabídka sociálního bydlení je nezbytná pro snížení počtu osob bez domova a ochranu nižších příjmových skupin, které jsou kvůli vysokým cenám vytlačovány ze soukromého trhu s nájemním bydlením. Výstavba cenově dostupného a sociálního bydlení se zvyšuje, stále však zdaleka zaostává za současnými cíli a poptávkou, což se projevuje v počtu přibližně 61 500 domácností na čekacích listinách a dalších 66 047 domácností v programu příspěvků na bydlení nebo programu nájemního bydlení a 5 706 domácností v dalších režimech příspěvků na nájem. Do sociálního bydlení byly vloženy značné investice. Ve stavebnictví však přetrvávají omezení na straně nabídky, přičemž růst nabídky sociálního bydlení dále omezují problémy související s kapacitou, zdroji a finančním plánováním místních orgánů, jakož i s udržitelností financování a stabilitou schválených subjektů poskytujících sociální bydlení. Počet osob bez domova se za posledních pět let zdvojnásobil a dosáhl rekordního počtu 17 500 osob v nouzovém ubytování, z toho více než 5 500 dětí. Současné programy prevence bezdomovectví přinesly jen skromné výsledky a nedokázaly tento nárůst zastavit.
- (35) Rychlý růst cen nemovitostí v posledním desetiletí způsobil, že se bydlení stává stále nedostupnějším jak pro kupující, tak pro nájemníky. Nedostatek cenově dostupného bydlení ovlivňuje konkurenceschopnost Irska, neboť omezuje schopnost firem, zejména malých a středních podniků, přilákat kvalifikované pracovníky, což vytváří tlak na mzdy. Výstavba nových bytů se zvyšuje, ale zdaleka neodpovídá potřebám bydlení. Z toho vyplývá potřeba pokračovat v řešení kapacitních omezení v sektoru bytové výstavby. Týká se to nedostatečného přístupu k infrastruktuře, jako je doprava a inženýrské sítě, nedostatečné dostupnosti pozemků, nejistoty v plánování, nedostatečných možností financování, nedostatku stavebních pracovníků a nízké produktivity ve stavebnictví.

- (36) Místní orgány hrají klíčovou úlohu při provádění národního plánovacího rámce a mají kompetence v řadě oblastí, včetně bydlení a plánování. Omezení jejich zdrojů, administrativní kapacity a financování vedla ke zpoždění investic do infrastruktury a provádění politiky, jakož i k nedostatkům v poskytování služeb, které mohou mít dopad i na projekty bydlení. Z toho vyplývá potřeba posílit kapacity místních orgánů, například umožněním dlouhodobějšího finančního plánování, aby se zvýšila místní kapacita pro realizaci projektů bydlení na územní úrovni.
- (37) Irský trh práce je i nadále silný a vykazuje nízkou míru nezaměstnanosti, ale stále se potýká s problémem dosáhnout růstu podporujícího začlenění, z něhož by měly prospěch všechny skupiny. Osoby se zdravotním postižením se v Irsku i nadále potýkají s výrazně vyšší mezerou v zaměstnanosti této skupiny obyvatel, než je průměr EU, a jsou výrazně více ohroženy chudobou. Pečovatelské povinnosti a nedostatečný přístup k sociálním službám zůstávají hlavními překážkami v přístupu na trh práce pro rodiče samoživitele, kteří jsou také neúměrně ohroženi chudobou. V klíčových odvětvích zároveň přetrvává nedostatek kvalifikovaných pracovníků a nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi, což vyzdvihuje potřebu více oslovovat neaktivní osoby a prohlubovat jejich dovednosti. Investice do dovedností by měly podpořit větší sociální začlenění znevýhodněných skupin, včetně osob se zdravotním postižením, rodičů samoživitelů, Romů a Travellerů, a pomoci jim vymanit se z chudoby.
- (38) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada v roce 2026 doporučila, aby členské státy eurozóny přijaly opatření k provedení doporučení týkajícího se hospodářské politiky eurozóny z roku 2026, a to i prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost. V případě Irska pomáhá doporučení č. 1 provést první, druhé a třetí doporučení pro eurozónu, doporučení č. 2 pomáhá provést čtvrté doporučení pro eurozónu, doporučení č. 3 pomáhá provést sedmé a jedenácté doporučení pro eurozónu, doporučení č. 4 pomáhá provést sedmé doporučení pro eurozónu a doporučení č. 6 pomáhá provést páté doporučení pro eurozónu,

DOPORUČUJE Irsku v letech 2026 a 2027:

1. Dodržovat maximální tempa růstu čistých výdajů doporučená Radou dne 10. března 2026. Posílit celkové výdaje na obranu a bezpečnost a připravenost v souladu s bodem 53 závěrů Evropské rady ze dne 19. března 2026 a zároveň zajistit udržitelnost dluhu a efektivitu výdajů, jakož i postupně přizpůsobit rozpočet tak, aby byly zachovány strukturálně vyšší výdaje na obranu. Zajistit, aby opatření přijatá ke zmírnění dopadu prudkého nárůstu cen energií byla dočasná, zaměřená na ochranu zranitelných domácností nebo na řešení potřeb energeticky náročných podniků, zachovávala pobídky k úsporám energie a jejich fiskální náklady byly slučitelné se závazky podle fiskálního rámce EU. Rozšířit daňový základ, aby se snížila rizika spojená s vysokou koncentrací daňových příjmů Irska. Pokračovat v úsilí o provádění nákladově efektivních opatření v systému zdravotní péče a zároveň urychlit přechod na všeobecnou a dostupnou primární zdravotní péči.
2. Zajistit kontinuitu reforem a investic prováděných v rámci Nástroje pro oživení a odolnost. Zachovat tempo provádění opatření v rámci programů politiky soudržnosti, v příslušných případech na základě přerozdělení zdrojů na strategické priority a flexibility dohodnuté v souvislosti s přezkumem rámce politiky soudržnosti v polovině období.
3. Zajistit účinné a trvalé zvyšování veřejných investic do výzkumu a vývoje a podpory investic podniků do výzkumu a vývoje a zaměřit se na řádné a včasné provádění opatření, včetně nástrojů přímého financování, ke zvýšení produktivity domácích podniků. Rozšířit zdroje financování pro scaleupy usnadněním účasti institucionálních investorů na rizikovém kapitálu a vlastním kapitálu. Umožnit větší přímé retailové investice domácností na kapitálových trzích.

4. Snížit celkovou závislost na fosilních palivech. Urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie, mimo jiné prostřednictvím zjednodušeného rámce pro plánování a povolování. Odstranit zbývající regulační překážky pro nefosilní flexibilitu. Urychlit modernizaci a rozšíření síťové infrastruktury. Posílit odezvu na straně poptávky. Provádět cílená opatření na podporu energetické účinnosti v soukromých budovách a pokračovat v úsilí v oblasti veřejných budov. Dále investovat do řešení v oblasti dálkového vytápění, aby se využil potenciál dekarbonizace vytápění. Zajistit, aby připojení velkých odběratelů energie k elektrizační soustavě bylo spojeno s dodatečnou kapacitou obnovitelných zdrojů a flexibilitou systému. Posílit investice do udržitelné dopravy s ohledem na regionální rozdíly a urychlit zavádění veřejně přístupných dobíjecích bodů pro vozidla s nulovými emisemi.
5. Více motivovat k udržitelným zemědělským politikám a postupům, které snižují ztráty živin a emise. Zajistit realizaci investic do vodohospodářské infrastruktury s cílem zlepšit čištění odpadních vod a snížit úniky vody a provést opatření k řešení nadměrné spotřeby vody. Zvýšit investice do oběhového hospodářství s cílem zlepšit domácí recyklační kapacity a dále rozvíjet ekonomické nástroje pro předcházení vzniku odpadů a zvyšování opětovně použitého, regenerovaného a recyklovaného obsahu.

6. Dále zvyšovat nabídku cenově dostupného a sociálního bydlení a zároveň předcházet vyloučení zranitelných skupin z přístupu k bydlení a toto vyloučení snižovat. Dále řešit kapacitní omezení v odvětví bytové výstavby zlepšením přístupu k infrastruktuře, pozemkové správy, plánování, podmínek financování, nabídky pracovních sil a způsobů výstavby. Posílit kapacity místních orgánů při realizaci projektů v oblasti bydlení. Posílit trh práce a sociální začlenění znevýhodněných skupin zavedením lépe cílené dosažitelnosti a prohlubování dovedností, lepším poskytováním sociálních služeb a zlepšením přístupu k těmto službám.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně
